Semenné sady „Libotín“ a „U dubu“ z pohledu záchrany a archivace genofondu roztroušeně se vyskytujících starých jedinců tisu červeného a negativní dopady současně platné legislativy na realizaci záchranných programů zaměřených na posílení genofondu tisu a jeho reintrodukci zpět do lesů ČR

Ing. Milan Jurásek

Česká Ves, 14. – 15. 10. 2026

Tis červený (ZCHD – nezabránilo úbytku):

– souvislejší výskyty

– jednotlivé výskyty – staré TS bez možnosti vzáj. opylování (neplnohodnotné potomstvo) – hl. nositelé genů našich původních populací

=> nutnost ochrany takovýchto jedinců

1. (nejdůležitější) krok – zálohování genofondu – klonové archivy (= SS zapojení do reprodukce)

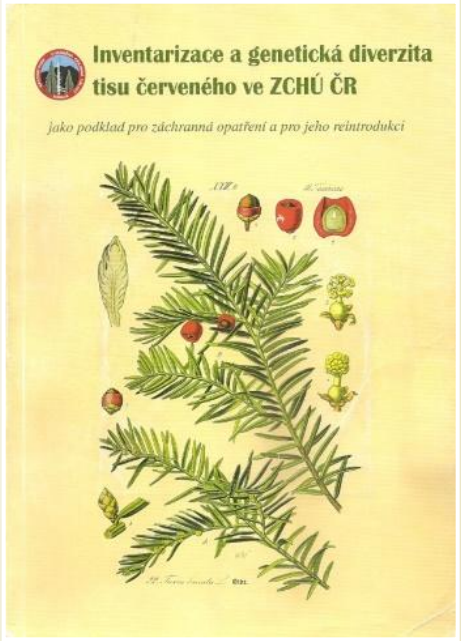

Zatloukal et al. (2001)

1) Zálohování genofondu starých izolovaných TS

- Založení SS Libotín (sv. Morava)
- Založení „SS“ U dubu (Střední Sudety, Východní Sudety)

2) Modelové příklady komplikací při aplikaci legislativy

- Zakládání SS TS
- Uvádění TS do oběhu

Sklené, PS Tis u Havlů

SS Libotín

„SS“ U dubu

https://moravske-karpaty.cz/wp-content/uploads/2026/04/A3_PLO_color.jpg

SS Libotín (LČR, s. p. – ortety >150 let)

(info 2025 Roztoky u Křivoklátu)

– odlehlé **nelesní enklávy** v blízkosti obydlí

– **intravilány**

– v PLO 29 a 32 též **zámecké parky a zahrady** (Velké Heraltice, Hradec n. Moravicí, Kyjovice, …)

– **velká část** vyhlášené či navržené **PS**

2025

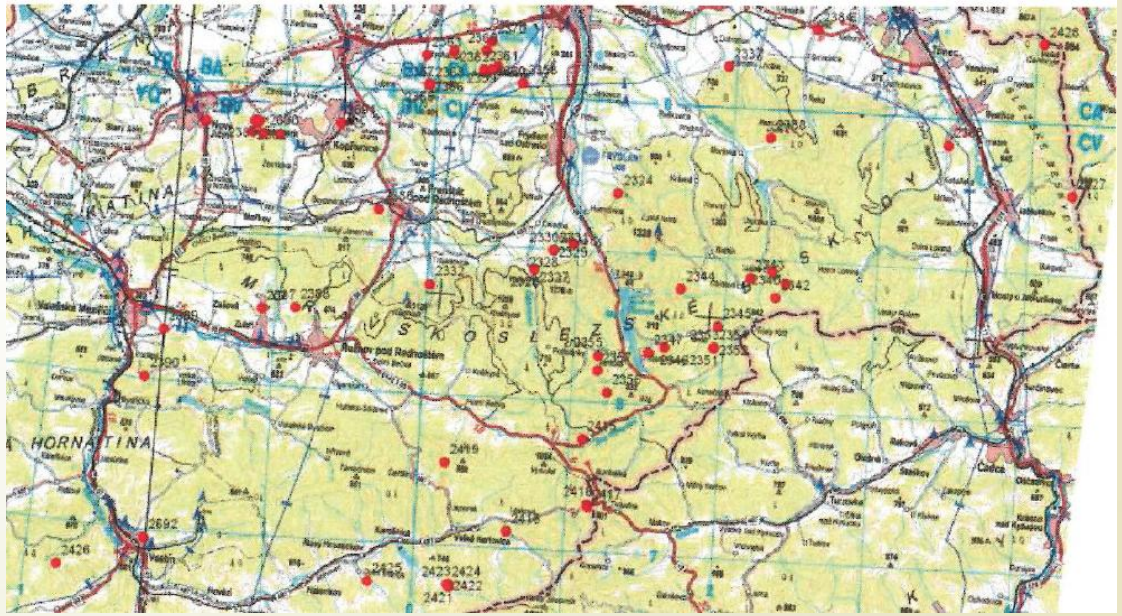

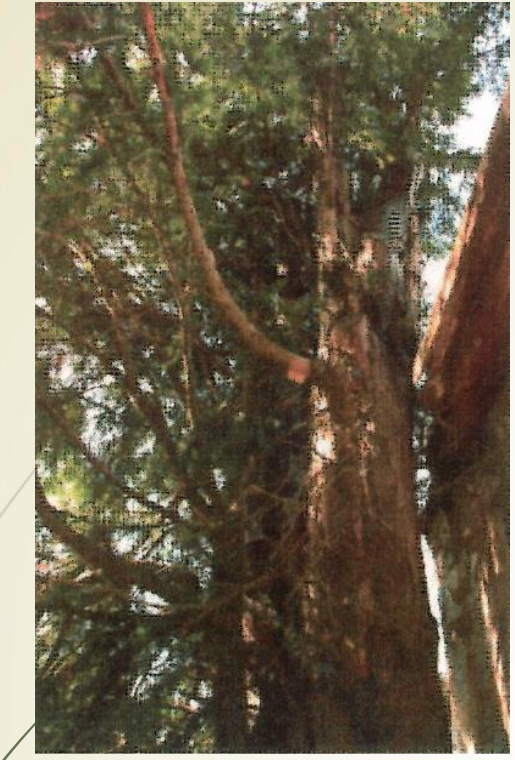

Koláčkův TS v Zubří

Bílá u Frenštátu

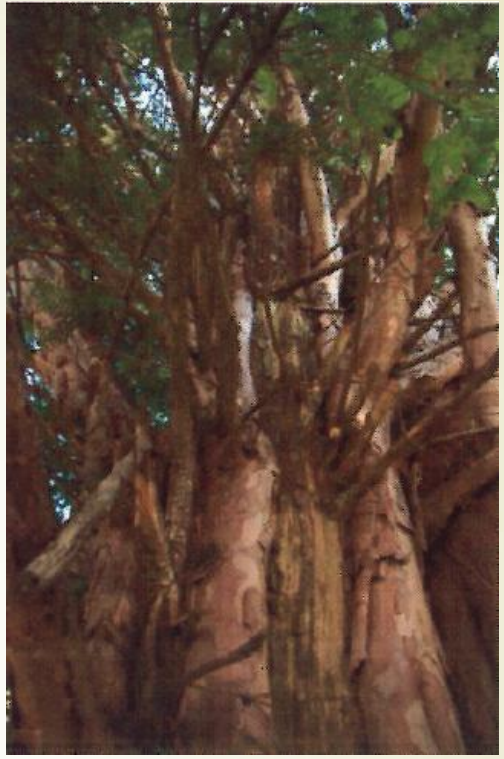

Město Albrechtice

- 2008: výběr 110 ortetů (téměř 100 % existujících TS daného typu)
- 2008–2009: odběr řízků
- 2013–2015: výsadba roubovanců
- 2019: uznání SS Libotín
- Spolupráce:

  SCHKO Beskydy, ČSOP Salamandr

„SS“ U dubu (LČR, s. p.)

– ve zdrojových PLO 2 hlavní přirozené výskyty TS

- Velký Špičák + Malý Špičák
- Hřebečský hřbet

– TS kulturního původu (mohou být z pův. populace)

- Zámecké parky (Loučná n. Desnou, Karlovice, …)

Kyjovice, zám. zahr.

Hradec n. Moravicí, nádvoří zámku

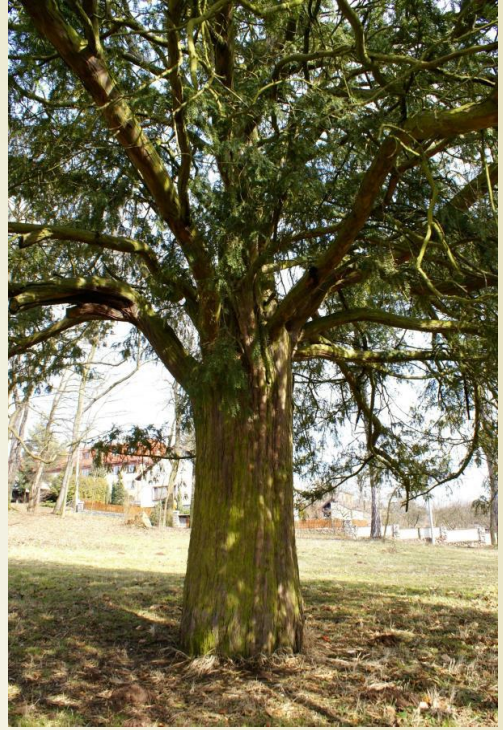

Letovice, zám. park

Lanškroun, nám.

Kroměříž,
Podzámecká zahrada

1) **Výběr ortetů** (celkem 93 ks)

- 5–7 ks ze soustředěných výskytů
- Jednotlivé (57 ks), z toho 13 PS

2) **Výběr lokality**

- Záměr LS Šternberk (nevhodné podmínky)
- 2015: Založení na LS Třebíč (nevhodné podmínky)
- 2017: Přesazení na LS Dvůr Králové n. Labem „U dubu“
- 2024: > 50 % fruktifikuje => možné uznání
- OOP (SCHKO Broumovsko) – obava z rozšíření TS do přírody

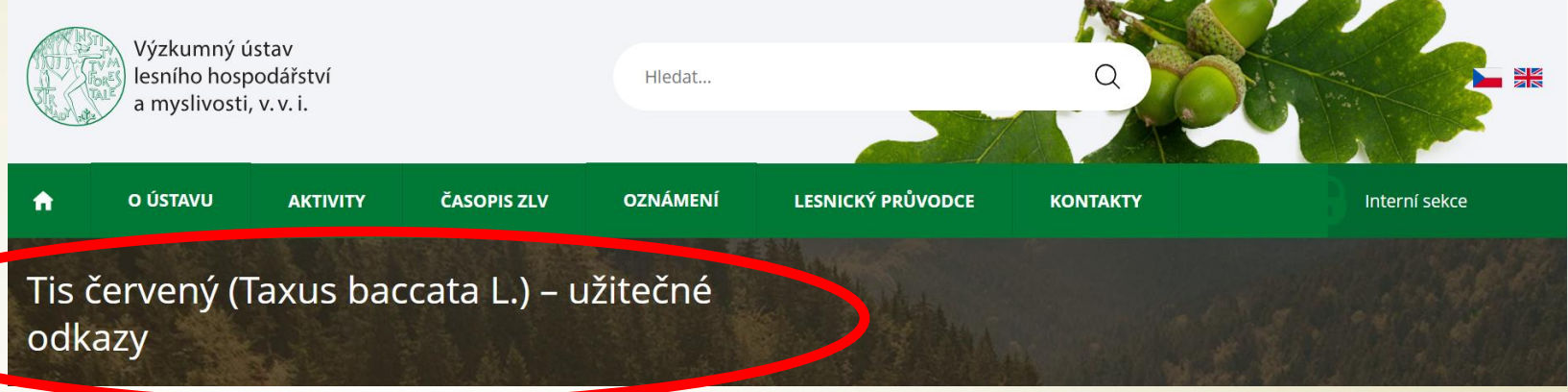

SS TS Libotín:

PLO 29v, 32v, 37, 39, 40, 41

„SS“ TS U dubu:

PLO 25, 26, 27, 28, 29sz, 31, 32

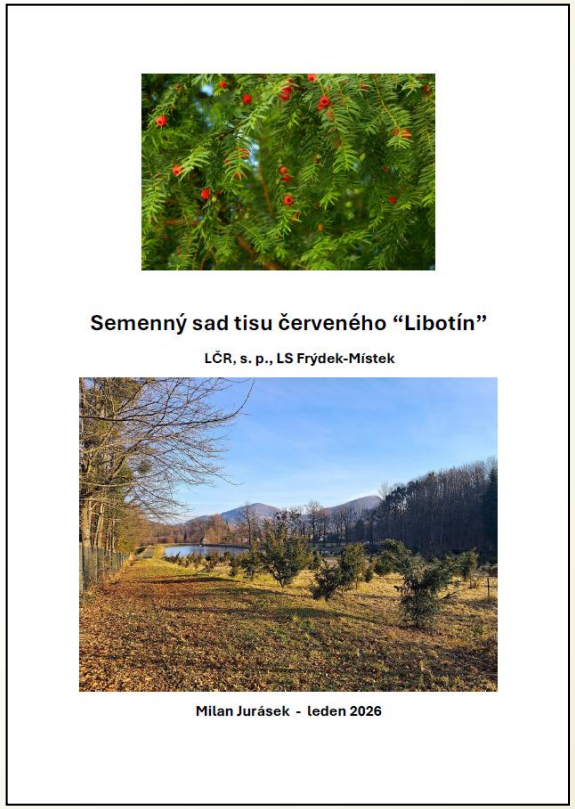

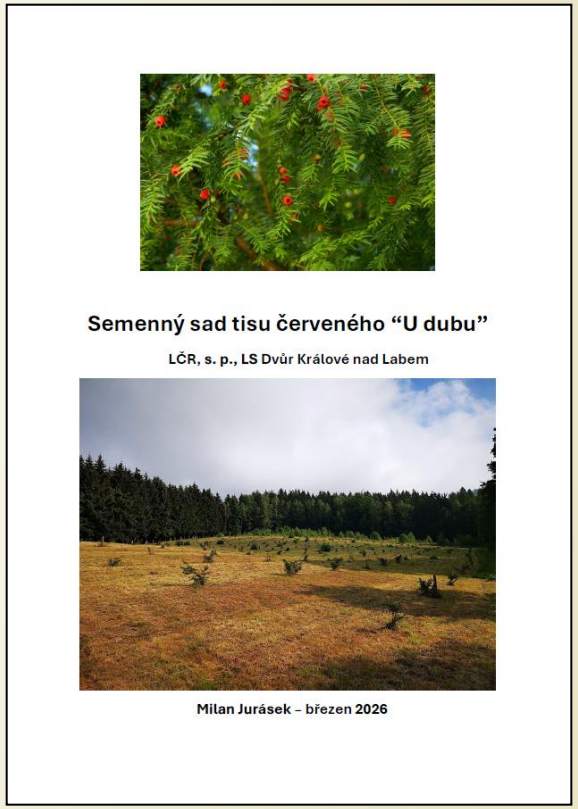

https://www.vulhm.cz/tis-cerveny-taxus-baccata-l-uzitecne-odkazy/

Legislativa – komplikace:

– nutné výjimky OOP (z. č. 114/1992 Sb.)

– lesnická legislativa (z. č. 149/2003 Sb.)

– licence

– uznávací řízení (ortetů i SS)

ZCHD – vede pouze k zakonzervování současného stavu

2026 – novelizace ZCHD

Děkuji za pozornost:

mi.jurasek@seznam.cz

